

NKMK2024

10-11 oktober i Göteborg

Titel på abstract (max 120 tecken):

Medicinska lekmäns prioritering av skadade vid katastrofala blödningar

Namn och titel samt organisation/affiliering:

Marc Friberg^{*}, doktorand, Katastrofmedicinskt centrum, och Institutionen för biomedicinska och kliniska vetenskaper, Linköpings universitet, Linköping, Sverige & Institutionen för datavetenskap, Linköpings universitet, Linköping, Sverige

Carl-Oscar Jonson, biträdande professor, Katastrofmedicinskt centrum, och Institutionen för biomedicinska och kliniska vetenskaper, Linköpings universitet, Linköping,

Erik Prytz, biträdande professor, Katastrofmedicinskt centrum, och Institutionen för biomedicinska och kliniska vetenskaper, Linköpings universitet, Linköping, Sverige & Institutionen för datavetenskap, Linköpings universitet, Linköping, Sverige

Önskat presentationsformat (poster/muntligt):

Poster

Sökord:

Blödning, beslutsfattande, trauma, lekmän

* Korresponderande författare

Bakgrund

Allmänheten är en resurs som kan nyttjas vid akuta traumarelaterade skador. Okontrollerade blödningar som behöver behandlas snabbt och effektivt kan stoppas av lekmän givet att de tränas i blödningskontrollerande åtgärder. Vid händelser med flera skadade personer behöver dock lekmän prioritera vem de hjälper. Då triage normalt inte täcks i första hjälpen-utbildningar lämnas lekmännen att göra denna prioritering utifrån sin förförståelse av trauma. Det är idag oklart vad som spelar störst roll vid denna prioritering.

Syfte

Undersöka hur faktorer kopplade till patienten influerar lekmäns prioriteringar att hjälpa skadade individer i situationer med flera skadade.

Metodbeskrivning

429 deltagare genomförde studien samt inkluderades i den slutgiltiga analysen. Deltagarna fick se 276 bildpar på individer med simulerade skador och ombads att välja vilken av individerna de skulle prioritera att hjälpa först i en hypotetisk situation. Faktorerna kön, hudfärg, synlighet av sår, medvetandegrad och blodförlust varierades mellan bilderna.

Resultat

Deltagarna tenderade till att prioritera att hjälpa skadade individer med en större mängd blodförlust, synliga skador och medvetlöshet framför skadade med mindre blodförlust, täckta sår och grimaserande smärta. Skadade kvinnor prioriteras i något högre utsträckning än män.

Slutsats

Prioritering av skadade är en aspekt vid hanteringen av ett större antal skadade individer. Resultaten från denna studie visar på att vissa egenskaper hos den skadade spelar roll för hur medicinska lekmän väljer att prioritera skadade. Detta kan ligga till grund för utbildningar i första hjälpen.